

Dosarul nr.3ra-1405/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: A.Donos)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: D.Corolevschi, D.Stănilă, A.Corcenco)

## ÎNCHEIERE

4 decembrie 2019

mun. Chișinău

### Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul  
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva  
Mariana Pitic  
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Valentina Pilat,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Valentina Pilat împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 3 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Serviciul Vamal, a fost casată hotărârea din 27 februarie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și a fost emisă o decizie nouă, de respingere a acțiunii,

#### c o n s t a ț ă:

La 17 aprilie 2018 Valentina Pilat a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova (în continuare Serviciul Vamal) cu privire la contestarea actului administrativ, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că fiind angajată în calitate de specialist principal în cadrul Secției finanțe, evidență contabilă și achiziții publice în cadrul Biroului Vamal, la 28 martie 2018 i-a fost adus la cunoștință ordinul nr.241-p din aceeași dată a Directorului general al Serviciului Vamal, prin care s-a dispus aplicarea în privința sa a sancțiunii disciplinare - destituirea din funcție, din cauza precum că fiind responsabilă conform fișei de post de calcularea plăților salariale ale colaboratorilor Biroului Vamal Nord, în activitatea sa a admis încălcări grave, stabilite în art.211/1 lit.a),c),h) din Codul muncii și a adus prejudiciu prin calcularea eronată a plăților salariale și a premiilor unor colaboratori vamali, semnării actelor juridice nefondate și încălcarea gravă a obligațiilor de muncă, acțiuni soldate cu pierderea încrederii

angajatorului, în conformitate cu art. 86 alin. (1) lit. k) și p) Codul muncii, art. 64 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158 din 4 iulie 2008.

În opinia sa, ordinul enunțat este ilegal și pasibil de a fi anulat.

Aceasta deoarece unul din motivele emiterii ordinului de concediere nr.241-p a fost faptul că dânsa ar fi ignorat prevederile fișei de post din care rezultă că a fost responsabilă de calcularea plăților salariale ale colaboratorilor Biroului Vamal Nord și prin acțiunile sale a prejudiciat bugetul de stat în anul 2017 în mărime totală de 723457,60 lei (suma brută) și 556464,92 lei (suma netă), însă aceste circumstanțe nu pot constitui drept temei pentru destituirea sa din funcție, în situația în care dânsa a semnat fișa de post doar la 20 februarie 2018, însă bugetul Biroului Vamal Bălți a fost prejudiciat în 2017. Prin urmare, aceste circumstanțe precum că ar fi responsabilă de toate aceste acțiuni invocate în ordinul contestat, nu-i pot fi incriminate. Or, în cadrul realizării anchetei de serviciu a invocat că într-adevăr în atribuțiile dânzei intra calculul salariului și altor sporuri pentru angajații Biroului Vamal Nord, însă ulterior aceste calcule efectuate în sistemele informaționale destinate procedurii date erau transmise spre control Iuliei Volontir.

Aici a menționat că în atribuțiile sale nu s-au inclus responsabilitățile care erau incluse în fișa de post, iar calculul salariului era procesat în baza tabelelor de punctaj parvenite de la șefii posturilor vamale, ținând cont de ordinele de suspendare, concediu, eliberare și buletinele medicale, care erau transmise de către Secția management personal din cadrul Biroului Vamal Nord sau publicate în program și aduse ei la cunoștință.

A subliniat că angajatorul nu a demonstrat prin probe confirmative precum că dânsa a folosit în scopuri personale banii încasați de la Biroul Vamal Nord, or, în cadrul desfășurării anchetei de serviciu s-a atestat contrariul, și anume că banii au fost însușiți de către Iulia Volontir.

Conform reclamantei decizia de sancționare disciplinară este ilegală, neîntemeiată și nejustificată, din considerentele că, în conformitate cu prevederile Codului muncii, pentru încălcarea disciplinei de muncă, angajatorul are dreptul să aplice față de salariat una din sancțiunile disciplinare prevazute în art. 206 alin.(1) Codul muncii, însă la aplicarea sancțiunii disciplinare angajatorul trebuie să țină cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de alte circumstanțe obiective.

Este de menționat că la caz la aplicarea sancțiunii destituirea din funcția publică, angajatorul urma a concretiza datele caracteristice, stagiul de activitate în cadrul organelor vamale a reclamantei, circumstanțele atenuante indicate conform explicației date și urma să se ateste că, chiar admitând faptul că a comis careva abateri disciplinare, la data comiterii prezentei sancțiuni, nu avea alte careva sancțiuni disciplinare aplicate și, în baza art.59 alin.(10) din Legea nr.158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, urma să i se aplice o sancțiune disciplinară mai blândă.

A mai invocat că reclamanta nu a gestionat nemijlocit mijloacele bănești, dânsa efectua doar calculele în baza ordinelor indicate, iar accesul direct, precum și parola pentru gestionarea mijloacelor bănești nu era disponibile ei.

Din considerentul că după cum a invocat reclamanta în acțiune, la momentul emiterii ordinului de concediere nr.241-p din 28 martie 2018 nu i-au fost aduse la cunoștință rezultatele anchetei de serviciu, angajatorul nu i-a oferit nici posibilitatea de a contesta acele concluzii care au determinat încetarea raporturilor de muncă, și prin emiterea ordinului contestat i-a fost cauzat prejudiciu moral nu numai prin faptul discreditării capacităților profesionale și imposibilitatea de a activa în domeniul contabilității prin înscrierile efectuate în carnetul de muncă, precum și prin faptul că dânsa ca mamă solitară, având la întreținere un copil minor, a fost în imposibilitate de a activa o perioadă considerabilă și a-și câștiga onest existența sa și a copilului minor, a fost depusă prezenta acțiune.

Valentina Pilat a solicitat în urma concretizării acțiunii, anularea ordinului nr.241-p din 28 martie 2018 a Serviciului Vamal, prin care a fost dispusă aplicarea sancțiunii disciplinare destituirea din funcție, restabilirea la locul de muncă în calitate de specialist principal Secția finanțe, evidență contabilă și achiziții publice în cadrul Biroului Vamal Nord, cu achitarea salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, începând cu 28 martie 2018 până la data examinării litigiului, în mărime de un salariu mediu lunar de 10878,78 lei pentru fiecare lună absentă, repararea prejudiciului moral pentru privarea ilegală de posibilitatea de a munci în mărime de trei salarii medii, ceea ce constituie suma de 32636,34 lei, încasarea cheltuielilor de judecată legate de pregătirea și susținerea prezentei cereri în instanța de judecată în sumă de 3000 lei.

Or, prin restabilirea la serviciu în cadrul Serviciului Vamal și va putea redobânda reputația ca profesionist și ca persoană de bună credință, calități care i-au fost afectate prin emiterea ordinului nr.241-p.

Prin hotărârea din 27 februarie 2019 a Judecătoria Bălți, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Pilat a fost admisă, fiind anulat ordinul nr.241-p din 28 martie 2018 a Serviciului Vamal cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare - destituirea din funcția publică a Valentinei Pilat, specialist principal Secția finanțe, evidență contabilă și achiziții publice în cadrul Biroului Vamal Nord. S-a restabilit Valentina Pilat în funcția de specialist principal Secția finanțe, evidență contabilă și achiziții publice în cadrul Biroului Vamal Nord. S-a încasat din contul Serviciului Vamal în beneficiul Valentinei Pilat suma de 119658 lei, cu titlu de salariu pentru perioada absenței forțate de la muncă, suma de 32636,34 lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 3000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

Prin decizia din 3 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Serviciul Vamal, a fost casată hotărârea din 27 februarie 2019 a Judecătoria Bălți, sediul Central și a fost emisă o decizie nouă, de respingere a acțiunii.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că din înscrierile administrate în cauză și cercetate rezultă executarea necorespunzătoare a obligațiilor funcționale de către salariața Valentina Pilat, iar ca rezultat bugetul organului vamal pentru anul 2017 a fost prejudiciat în sumă totală de 723457,60 lei (suma brută) și 556464,92 lei (suma netă), aceste acțiuni servind drept temei pentru pierderea încrederii angajatorului față de salariatul respectiv.

Analizând ordinul care a fost contestat de reclamantă, instanța de apel a constatat că acesta corespunde prevederilor statuate în art. 210 Codul muncii și prin urmare, este neîntemeiat raționamentul primei instanțe cu privire la necesitatea anulării acestuia. Or, în cuprinsul acestuia, Serviciul Vamal a descris detaliat temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii disciplinare și a indicat modul în care ordinul privind aplicarea sancțiunii poate fi contestat.

Curtea de Apel Bălți a considerat neîntemeiate constatările instanței de fond precum că ordinul contestat a fost emis contrar prevederilor legii, deoarece fișa postului în baza căruia a fost emis ordinul contestat a fost adusă la cunoștința Valentinei Pilat la 6 martie 2018, în ziua când a început ancheta de serviciu, dar nu la data numirii în funcția publică așa cum prevede pct.3 Anexa nr.3 la Hotărârea Guvernului RM nr.201 din 11.03.2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Or, fișa postului nu este unicul act care stipulează sarcinile angajatului, astfel cum Regulamentul privind organizarea și funcționarea Biroului Vamal Nord care a fost adus la cunoștință Valentinei Pilat contra semnătură la momentul angajării, stipulează atribuțiile în domeniul finanțelor și evidenței contabile, iar abaterile Valentinei Pilat nu sunt din cauza neexecutării unor obligații pe care nu le-ar fi cunoscut, ci de executare necorespunzătoare cu erori a acestor obligații.

În concluzia celor expuse, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiată concluzia primei instanțe cu privire la necesitatea admiterii cerinței privind anularea ordinului nr.241-p din 28 martie 2018 a Serviciului Vamal, prin care a fost dispusă aplicarea sancțiunii disciplinare destituirea din funcție a Valentinei Pilat, ținând cont de faptul că ordinul dat a fost emis în strictă conformitate cu prevederile legale, din care considerent pretenție vizată a fost respinsă.

Circumstanțele enunțate denotă asupra netemeinicii pretențiilor subsidiare pretenției principale cu privire la anularea ordinului de destituire – restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral, or, pretențiile secundare urmează soarta pretenției principale care a fost respinsă.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei enunțate, la 7 octombrie 2019 și, respectiv la 12 noiembrie 2019, Valentina Pilat a contestat-o cu recurs, solicitând, admiterea acestuia, casarea integrală a actului judecătoresc contestat ce constituie obiectul prezentului recurs cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de chemare în judecată și în referința asupra cererii de apel anexate la dosar, suplimentar invocându-se că completul Colegiului civil al Curții de Apel

Bălți ilegal a reținut spre examinare cauza de contencios administrativ nominalizată, or, cauza respectivă urma a fi examinată de către completul pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ.

Mai mult decât atât, instanța de apel la pronunțarea dispozitivului deciziei greșit a aplicat prevederile Codului de procedură civilă, pe când urmau a fi aplicate dispozițiile Codului administrativ.

Cu referire la fondul cauzei, recurenta a specificat că a semnat fișa de post în anul 2018, pe când bugetul Biroului Vamal Bălți a fost prejudiciat în 2017.

Plus la aceasta, recurenta avea acces doar la programul de calculare a salariului și nu la cele de transfer a banilor. La rândul său, calculul salariului îl efectua conform ordinelor parvenite și aduse ei la cunoștință.

În speță nu s-a atestat faptul că recurenta a folosit în scopuri personale banii încasați de la Biroul Vamal Nord, or, în cadrul desfășurării anchetei de serviciu s-a atestat că banii au fost însușiți de către Iulia Volontir.

A mai menționat că la 13 martie 2018 a depus către Directorul General al Serviciului Vamal, cererea privind încetarea raporturilor de serviciu din inițiativă proprie, începând cu 20 martie 2018, însă contrar Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, angajatorul nu s-a expus în acest sens.

Ca urmare, instanța de apel s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând decizie neîntemeiată respingere a acțiunii, pe când concluzia instanței de fond cu privire la admiterea acțiunii este justă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar conform art. 245 din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus la 12 noiembrie 2019 de către Valentina Pilat este în termen, or, decizia instanței de apel a fost adoptată la 3 octombrie 2019 și a fost recepționată de către recurentă la 31 octombrie 2019.

Având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului depus de Valentina Pilat în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că recursul depus de Valentina Pilat nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Valentina Pilat.

Cu referire la argumentul recursului precum că cauza respectivă urma a fi examinată de către completul pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ și nu după cum greșit a fost examinată de către completul

specializat în materie de drept comun al Curții de Apel Bălți, Colegiul reține că conform ordinului nr. 16-V din 1 aprilie 2019 a Președintelui Curții de Apel Bălți „Cu privire la modificarea ordinului nr. 11V din 11 martie 2019 privind modificarea ordinului privind consituirea completelor de judecată în cadrul Colegiului civil și contencios administrativ pentru anul 2019”, în cadrul Colegiului civil și contencios administrativ al Curții de Apel Bălți s-a modificat specializarea completelor de judecată, fiind constituit completul supleant de judecată în materie de contencios administrativ, format din judecătorii Dumitru Corolevski, Diana Stănilă și Aliona Corcenco.

Respectiv, în prezenta speță justiția a fost înfăptuită de către „un tribunal investit de lege” cu competență clar stabilită prin ordinul nr. 16-V din 1 aprilie 2019 a Președintelui Curții de Apel Bălți de a examina inclusiv litigii de contencios administrativ.

Referitor la argumentul recursului precum că la pronunțarea dispozitivului deciziei, Curtea de Apel Bălți greșit a aplicat prevederile Codului de procedură civilă, pe când urmau a fi aplicate dispozițiile Codului administrativ, acesta nu constituie drept temei pentru casarea deciziei instanței de apel, or, săvârșirea încălcării menționate nu a dus la soluționarea greșită a cauzei.

În concepția Curții Europene a Drepturilor Omului, obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (Garcia Ruiz v. Spania din 21 ianuarie 1999, § 26), nefiind necesară motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (Nersesyan v. Armenia din 19 ianuarie 2010, § 23).

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Valentina Pilat, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,  
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu